

رأی

د شخص د ارادې څرگندول دي چې د يو فردي حق په توگه په ليکلي يا اشاري او يا لفظاً او هم په سري او يا علني توگه په مختلفو سياسي، اجتماعي او نورو چارو کې څرگندېږي. دزی: [رأی]

راډيو اکتيف مواد

هسته يي او نور راډيو اکتيف مواد چې د هستې لرونکي وي او پخپله تجزيه کېږي دغه تشعشعات د خپلو تشعشعي او انشقاقي خصوصياتو له مخې په مړينه، سخت جسمي ټپ، رواني زيان يا ملکيتونو او چاپېريال ته په زيات زيان اړولو تمام شي. دزی: [مواد راډيو اکتيف]

راشي

هغه شخص دی چې د يو عمل د کولو يا امتناع په موخه يوه مالي وجه د عمومي خدمتونو د موظف په واک کې ورکوي او يا هم د هغې وعده اخلي. دزی: [راشي]

راکب

هغه شخص چې په يوه ډول ليردونکي وسيله کې سپور وي. دزی: [راکب]

راگرځېدلي مالونه

هغه افغاني او غير افغاني مالونه چې وروسته له ترخيص او صادرېدو بېرته د هېواد گمرکي قلمرو ته را وارد شوي وي. دزی: [اموال بازگشتی]

راهن

هغه شخص دی چې عين يې په گروۍ ورکړی وي. دزی: [راهن]

رايجي پيسې

له هغو بانکنوټونو او سکو څخه عبارت دي چې د ورکړې وسيله گڼل شوي او د قانون له حکمونو سره سم د اړوندو مراجعو له خوا خپرېږي او د چلند وړ وي. دزی: [پول رايج]

رب المال

د مضاربت په عقد کې د مال او سرمايي صاحب. دزی: [رب المال]

ربا

د جنس په جنس له بيع څخه عبارت دی په دې شرط چې زياتوالی په کې وي. دزی: [ربا]

ربا خوار

د پيسو وام ورکونکی دی چې له مديون څخه فاحش سود اخلي. دزی: [ربا خوار (سود خوار)]

ربيع

د ميت په متروکه کې يوه پر څلورمه برخه. دزی: [ربيع]

ربلی

هغه حالت چې يو شی د وخت له تېرېدو او کار اخيستلو له مخې تلف او يا له منځه تللی او هغه شی د مالوالي خاصيت له لاسه ورکړي. دزی: [ربلی]

رجعت

له نوي عقد پرته د زوجيت اړیکې ته بې له باين طلاق څخه د مطلقه زوجې بېرته راگرځېدل. دزی: [رجعت]

رجعی طلاق

رجعي طلاق هغه طلاق دی چې زوج کولای شي د عدت په موده کې پرته له دوه یم ځل نکاح، زوجې ته رجوع وکړي. دزی: [طلاق رجعی]

رجم

هغه شرعي حد دی چې د هغه له امله محصن سړی او محصنه ښځه چې د زنا د جرم مرتکب شوی وي، سنگسار کېږي. دزی: [رجم]

رخصتي

هغه وخت او ميعاد دی چې د هغې له مخې د قانون له حکمونو سره سم استفاده وشي. دزی: [رخصتی]

رد (مدني)

د ذوي القروض تر برخو وروسته د هغوی له ډلې څخه د هر يوه د برخې په تناسب د پاتې ترکې له اعاده کولو څخه عبارت دی.

دزی: [رد (مدني)]

ردة

هغه کلمات دي چې د هغو په استعمال سره يو شخص مرتد شمېرل کيږي.

دزی: [ردة]

رسمي اخطار

له هغې وروپې څخه عبارت دی چې په رسمي توگه د محکمې له خوا د مخاصمې د يو يا دواړو خواوو لپاره صادر شي.

دزی: [اخطار رسمي]

رسمي اقدام

هغه پرېکړه يا اقدام دی چې د دولتي چارواکو له خوا د مسایلو، ستونزو او يا حقوقي اجراآتو لپاره د قانون له حکمونو سره سم ترسره کيږي.

دزی: [اقدام رسمي]

رسمي بازار

هغه بازار چې په هغه کې اعتبارات او بورسونه تر معاملي لاندې نیول کيږي، دې ډول بازار ته «منظم بازار» هم وايي.

دزی: [بازار رسمي]

رسمي پانډه

هغه معتبر او ارزښتناکه رسمي ډول ډول پانډو ته چې د عقدونو، معاملاتو او د اشخاصو د شتمنيو د مالکیت د حقوقو د تثبیت د توثیق لپاره د بېلابېلو عدلي، قضايي او اداري ادارو له خوا د ثبت څخه وروسته صادرېږي.

دزی: [ورقة رسمي]

رسمي رهن

د گروې هغه عقد دی چې د هغه پر بنیاد د تقدم حق پر هغه عين باندې د رسمي سند په واسطه گرونيونکی د نورو دائینو تر گروي لاندې پیدا کوي.

دزی: [رهن رسمي]

رسمي سند

يوه پاڼه ده چې عمومي مؤظف يا د عمومي خدمتونو کارکوونکی د قانون د حکمونو په اساس د خپل اختصاصي واک په حدودو کې کوم شی چې د هغوی په حضور کښې صورت موندلی وي. يايې د علاقې لرونکو اشخاصو څخه ترلاسه کوي په کې درج او ثبت وي. په بل عبارت د سياسي حقوقي، اقتصادي، قضايي، ټولنيزو، تاريخي، فرهنگي، حسابي يا اداري ارزښت لرونکي رسمي مدارکو مجموعه او د اثبات وړوي.

دزی: [سند رسمي]

رسمي عقد

هغه عقد دی چې د معاملي د روغوالي لپاره پکښې پر اساسي شرطونو برسېره ځانگړی تشریفات وي.

دزی: [عقد رسمي]

رسمي لباس

هغه مخصوص لباس چې د قانون له حکمونو سره سم د مؤظفينو او عادي افرادو ترمنځ د تمیز په موخه تثبیت شوي وي.

دزی: [لباس رسمي]

رسمي مکتوب

هغه اداري ليک چې په اړونده صادرهونکي مرجع کې له ثبت وروسته اړوندې مرجع ته د قانوني اجراآتو لپاره استول کيږي.

دزی: [مکتوب رسمي]

رسمي وثيقه

هغه رسمي قيمت لرونکی سند دی چې د محکمې له خوا د بېلابېلو حقوقي او قضايي چارو د توثیق لپاره برابر شوی او د اړوندې محکمې له خوا د ليکلو، ثبت، امضأ او مهر څخه وروسته د قانوني اعتبار وړ وي.

دزی: [وثيقه رسمي]

رسمي وصیت ليک

هغه وصیت ليک دی چې په اړونده اداره کې د قوانينو او مقرراتو سره سم سمبال شوی وي.

دزی: [وصیت نامه رسمي]

رسمی دنده

عبارت دی د دولت د مامور له قانوني تکلیف څخه چې پایلې یې صلاحیت او مسولیت دی.

دزی: [وظیفه رسمی]

رښتیني انا (د پلار مور)

هغه انا ده چې میت ته یې انتساب د رښتیني نیکه په واسطه وشي. (رښتیني نیکه ته دې مراجعه وشي).

دزی: [جده صحیحه (مادر پدری)]

رسوائی

د خلکو په حضور کې پر محکوم علیه د جزاگانو اجراء کول چې هغه وپېژندل شي. دزی: [رسواکننده گی]

رسید

هغه سند دی چې د هغه په اساس د مکتوب، رسمي پانې، چک او یا مالونو او شیانو د لاسته راوړلو وروسته د لاسته راوړونکي له خوا صادرېږي. دزی: [رسید]

رسیدلې عاقله

هغه بېغله او یا ښځه چې په عقلي صحت برسېره د بلوغ او رشد عمر ته هم رسېدلې وي. دزی: [عاقله رسیده]

رضاء

د شخص د ارادې توافق دی چې د هغه شتون د عقدونو د انعقاد لپاره شرط دی. دزی: [رضاء]

رضاع

د مسترضع له سینې څخه د ماشوم د شیدو څښل دي. دزی: [رضاع]

رضاعي حرمت

هغه ډول حرمت دی چې په لومړنیو دوو کلونو کې د یوه ماشوم لخوا د یوې ښځې د شیدو د خوړلو په پایله کې (که یو څاڅکی هم وي) منځته راځي او پایله یې د تل لپاره د راعي مور له فروعو سره د زوجیت د اړیکې نه رامنځته کېدل دي. دزی: [حرمت رضاعی]

رضایي وېش

د هغه مشترک مال وېش دی چې د ټولو شریکانو په خوښه او رضایت صورت مومي. دزی: [تقسیم رضایی]

رشوت

د عامه خدمتونو هر مؤلف چې د یوې وظیفې د اجراء یا امتناع یا اخلال په مقصد چې پرې مکلف شوی پخپل نوم یا د بل شخص په نوم نقدې پېسې، مال یا یوه ګټه وغواړي. دزی: [رشوت]

رشید شخص

هغه شخص چې د شمسی کال په اساس د اتلس کلنۍ عمر ته بشپړ کړی وي او د عقلي صحت خاوند وي. دزی: [شخص رشید]

رښتیني خپلوي (قربت)

د اشخاصو ترمنځ هغه اړیکې دي چې د زېربدنې ثمره او زېړنده وي. دزی: [قربت حقیقی]

رضائي خپلوي (قربت)

هغه خپلوي چې د دوو تنو ترمنځ د شېدو خوړلو له امله رامنځته کېږي. دزی: [قربت رضایی]

رضایي ترکه

هغه ترکه ده چې د متوفی په متروکه مال کې د برخو خاوندان په رضایي توګه خپلې برخې له متروکې څخه معلومې کړي. دډی: [ترکه رضایي]

رغبت

د یو حق د مطالبې او یا د یو عقد سرته رسول. دډی: [رغبت]

رقبي

هغه عقد دی چې په موجب یې د عین خاوند مال یا د هغې ګټې، د ټاکلې مودې لپاره د عقد د لوري په واک کې ورکوي. دډی: [رقبی]

رقبي سکني

هغه سکونت دی چې د عمر د ټولې مودې لپاره وي. دډی: [سکني رقبه]

رکاز

هغه ګنډ چې تر ځمکې لاندې د معدن او نورو مدفوناتو څخه لاس ته راځي چې مالک یې معلوم نه وي. دډی: [رکاز]

رکن شی

د یو شی په ماهیت او حقیقت کې شامل دی او پرته د هغه شی موجود کېدای نشي. دډی: [رکن شی]

روانی مجازات

هغه مجازات چې زیان یې د مجرم اعتبار، شهرت او ټولنیز حیثیت ته رسیري. دډی: [مجازات روانی]

رهن

هغه عقد دی چې د هغه له مخې د یوه مال قیدول د بل مال د ورکړې په مقابل کې د هغې د یوې برخې یا ټولو څخه ممکن وي. دډی: [رهن]

ریاضي تساوي

د مؤدې د عوایدو او د مالیاتي مبلغ ترمنځ تناسب ته ویل کېږي. دډی: [تساوی ریاضي]

ریبنتیني مشدده حالت

هغه حالت چې د مجرم د خطرناک حالت او ارتکاب شوي جرمي عمل په نظر کې نیولو سره، جزا شدت مومي. دډی: [حالت مشدده حقیقی]